

# Spis treści

|                                                                                                                                                                                                                                              |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Wprowadzenie. Młode pokolenie w świecie technologii cyfrowych.</b>                                                                                                                                                                        |     |
| <b>Metodologiczne założenia badań</b> .....                                                                                                                                                                                                  | 11  |
| Mariusz Z. Jędrzejko, Kaja Kasprzak, Agnieszka Taper, Adam Szwedzik, Sylwester Bębas                                                                                                                                                         |     |
| <b>Introduction. Young generation in a world of digital technologies</b>                                                                                                                                                                     |     |
| <b>Methodological studies assumptions</b> .....                                                                                                                                                                                              | 41  |
| Mariusz Z. Jędrzejko, Kaja Kasprzak, Agnieszka Taper, Adam Szwedzik, Sylwester Bębas                                                                                                                                                         |     |
| <b>ROZDZIAŁ I.</b>                                                                                                                                                                                                                           |     |
| <b>Dzieci w wielkiej sieci. Zjawisko i jego uwarunkowania.</b>                                                                                                                                                                               |     |
| <b>Wyniki i analiza badań</b> .....                                                                                                                                                                                                          | 57  |
| Mariusz Z. Jędrzejko, Adam Szwedzik, Dariusz Sarzała, Agnieszka Saracen, Danuta Morańska, Roman Sieroń, Agnieszka Taper, Kaja Kasprzak, Wojciech Piestrzyński, Roman Solecki, Sylwester Bębas, Krzysztof Stępiak, Marzena Netczuk-Gwoźdźwicz |     |
| <b>ROZDZIAŁ II.</b>                                                                                                                                                                                                                          |     |
| <b>Wielka sieć i dzieci – między atrakcyjną aktywnością a destrukcyjną nadaktywnością. Wybrane problemy</b> .....                                                                                                                            | 119 |
| <b>2.1. Wielka sieć – fenomen zjawiska i jego wielowymiarowe wpływy.</b>                                                                                                                                                                     |     |
| <b>22 fakty na XXI wiek</b> .....                                                                                                                                                                                                            | 122 |
| Mariusz Z. Jędrzejko, Agnieszka Taper                                                                                                                                                                                                        |     |
| ❶ Telewizja – medium nadal wiodące .....                                                                                                                                                                                                     | 123 |
| ❷ Reklama w sieci – sprzedamy ci wszystko .....                                                                                                                                                                                              | 126 |
| ❸ Tabletyzacja świata .....                                                                                                                                                                                                                  | 128 |
| ❹ Internet – dostępny dla każdego .....                                                                                                                                                                                                      | 130 |
| ❺ Jeszcze szybciej – świat niekończących się możliwości .....                                                                                                                                                                                | 131 |
| ❻ Elektronika dla najmłodszych .....                                                                                                                                                                                                         | 133 |
| ❼ Smartfon – owoc pożądania najmłodszych .....                                                                                                                                                                                               | 135 |
| ❽ Digital book – będzie dalszy rozwój? .....                                                                                                                                                                                                 | 136 |
| ❾ Wiek XXI – czas cyberprzestępców i planów cyberwojny .....                                                                                                                                                                                 | 137 |

|             |                                                                                            |            |
|-------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 10          | E-commerce – niebywałe tempo .....                                                         | 140        |
| 11          | Więcej, więcej, więcej... ..                                                               | 141        |
| 12          | Facebook .....                                                                             | 142        |
| 13          | Sieci społecznościowe ( <i>social networking</i> ) .....                                   | 143        |
| 14          | Technopolizacja .....                                                                      | 145        |
| 15          | „Struś pędziwiatr” – gonitwa za nowościami .....                                           | 146        |
| 16          | Biznes – wokół sieci, w sieci i dzięki sieci .....                                         | 146        |
| 17          | BILIONY POŁĄCZEŃ .....                                                                     | 147        |
| 18          | Dzieci we władaniu mediów .....                                                            | 148        |
| 19          | Grywalizacja .....                                                                         | 149        |
| 20          | Edukacja dla gospodarki opartej na wiedzy .....                                            | 149        |
| 21          | Hejt rządzi, hejt niszczy .....                                                            | 150        |
| 22          | Cyfrowy „człowiek” .....                                                                   | 151        |
| <b>2.2.</b> | <b>Zachowania ryzykowne w sieci – wybrane problemy .....</b>                               | <b>153</b> |
|             | Roman Solecki, Mariusz Z. Jędrzejko, Sylwester Bębas                                       |            |
|             | Wprowadzenie .....                                                                         | 153        |
|             | Istota i charakter problemu .....                                                          | 154        |
|             | Konkluzja .....                                                                            | 166        |
| <b>2.3.</b> | <b>Cyberprzestrzeń – próba diagnozy głównych zagrożeń .....</b>                            | <b>169</b> |
|             | Sylwester Bębas, Mariusz Z. Jędrzejko                                                      |            |
|             | Wprowadzenie do problemu .....                                                             | 169        |
|             | Sexting .....                                                                              | 172        |
|             | Wykorzystywanie, uwodzenie dzieci w sieci ( <i>child grooming</i> ) .....                  | 175        |
|             | Cyberseks i cyberpornografia .....                                                         | 179        |
|             | Cyberbullying .....                                                                        | 182        |
| <b>2.4.</b> | <b>Cyberprzemoc rówieśnicza – analiza problemu i destruktywnego wymiaru zjawiska .....</b> | <b>187</b> |
|             | Dariusz Sarzała, Mariusz Z. Jędrzejko                                                      |            |
|             | Wprowadzenie do problemu .....                                                             | 187        |
|             | Cyberprzemoc – definicja i podstawowe wskaźniki diagnostyczne zjawiska .....               | 193        |
|             | Przemoc rówieśnicza w cyberprzestrzeni a cyberbullying .....                               | 197        |
|             | Skala i skutki cyberprzemocy rówieśniczej .....                                            | 199        |
|             | Konkluzje .....                                                                            | 201        |

|                                                                                                   |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>2.5. Pułapki cyfrowego dzieciństwa – zagrożenia subkulturami cyfrowymi</b>                     | 203 |
| Sławomir Kania, Mariusz Z. Jędrzejko                                                              |     |
| Pomiędzy moralną paniką a kalkulacją zagrożeń                                                     | 204 |
| Subkultura pedofilii i on-line child grooming                                                     | 207 |
| „Podszeptywacze” używek – sieć destrukcyjnych wzorów                                              | 212 |
| Restrykcyjne diety i pro-Ana                                                                      | 218 |
| Konkluzje                                                                                         | 221 |
| <b>2.6. Reklama telewizyjna i internetowa oczami dziecka</b>                                      | 223 |
| Krzysztof Stępiak, Mariusz Z. Jędrzejko                                                           |     |
| Funkcje przekazu telewizyjnego (internetowego)                                                    | 227 |
| Cechy współczesnego przekazu telewizyjnego – konteksty pedagogiczne                               | 231 |
| Dziecko i telewizja – wybrane zagadnienia                                                         | 232 |
| Reklama telewizyjna, czyli patrz i działaj tak, jak tobie podpowiadamy                            | 236 |
| Kilka uwag o formach reklamy telewizyjnej                                                         | 237 |
| Reklamy a dzieci                                                                                  | 240 |
| Konkluzje                                                                                         | 243 |
| <b>2.7. Kompetencje nauczyciela w społeczeństwie informacyjnym</b>                                | 247 |
| Danuta Morańska, Mariusz Z. Jędrzejko                                                             |     |
| Cyfrowi Tubylcy w szkole                                                                          | 253 |
| Kompetencje nauczycieli i wychowawców w kontekście oczekiwań społeczeństwa informacyjnego         | 259 |
| Kształcenie i doskonalenie nauczycieli w dobie społeczeństwa informacyjnego – podstawowe dylematy | 263 |
| Konkluzje                                                                                         | 265 |
| <b>2.8. Psychologiczne konteksty aktywności dzieci i młodzieży w sieci</b>                        | 269 |
| Joanna Lewczuk, Mariusz Z. Jędrzejko                                                              |     |
| Internet „światem” współczesnej młodzieży                                                         | 270 |
| Psychologia wobec zjawiska                                                                        | 273 |
| Dlaczego dzieci i młodzież lgną do sieci?                                                         | 276 |
| Postnowoczesność (ponowoczesność) oraz potrzeby i cechy człowieka                                 | 281 |
| Zagrożenia ze strony cybermediów – wybrane kwestie                                                | 293 |
| Kilka uwag wobec (i wokół) problemu nadużywania Internetu                                         | 304 |

|                                                                                 |            |
|---------------------------------------------------------------------------------|------------|
| Tożsamość i wartości w sieci .....                                              | 309        |
| Trochę miodu do dziegciu... ..                                                  | 313        |
| Konkluzje .....                                                                 | 318        |
| <b>Konkluzje – życie w cyfrowym świecie. Refleksja psychopedagogiczna .....</b> | <b>319</b> |
| Mariusz Z. Jędrzejko, Agnieszka Saracen, Adam Szwedzik, Beata Maria Nowak       |            |
| <b>Słowo końcowe. Postulaty pedagogiczne .....</b>                              | <b>353</b> |
| Mariusz Z. Jędrzejko                                                            |            |
| <b>O autorach .....</b>                                                         | <b>361</b> |
| <b>Bibliografia .....</b>                                                       | <b>367</b> |
| <b>Netografia .....</b>                                                         | <b>383</b> |
| <b>Wykaz tabel .....</b>                                                        | <b>389</b> |
| <b>Wykaz grafik .....</b>                                                       | <b>391</b> |

# Contents

|                                                                                                                                                                                                                                                                            |            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Introduction. Young generation in a world of digital technologies.</b>                                                                                                                                                                                                  |            |
| <b>Methodological studies assumptions .....</b>                                                                                                                                                                                                                            | <b>41</b>  |
| Mariusz Z. Jędrzejko, Kaja Kasprzak, Agnieszka Taper,<br>Adam Szwedzik, Sylwester Bębas                                                                                                                                                                                    |            |
| <b>CHAPTER I.</b>                                                                                                                                                                                                                                                          |            |
| <b>Kids in cyberspace .....</b>                                                                                                                                                                                                                                            | <b>57</b>  |
| Mariusz Z. Jędrzejko, Adam Szwedzik, Dariusz Sarzała, Agnieszka Saracen,<br>Danuta Morańska, Roman Sieroń, Agnieszka Taper, Kaja Kasprzak, Beata Maria Nowak,<br>Wojciech Piestrzyński, Roman Solecki, Sylwester Bębas, Krzysztof Stępniań,<br>Marzena Netczuk-Gwoździwicz |            |
| <b>CHAPTER II.</b>                                                                                                                                                                                                                                                         |            |
| <b>Large network and children – between attractive activity<br/>and destructive overactivity. Chosen issues .....</b>                                                                                                                                                      | <b>119</b> |
| <b>2.1. Large network – phenomenal phenomenon<br/>and its multidimensional influences. 22 facts in 21<sup>st</sup> century .....</b>                                                                                                                                       | <b>122</b> |
| Mariusz Z. Jędrzejko, Agnieszka Taper                                                                                                                                                                                                                                      |            |
| <b>2.2. Risky behaviors in a network – chosen issues .....</b>                                                                                                                                                                                                             | <b>153</b> |
| Roman Solecki, Mariusz Z. Jędrzejko, Sylwester Bębas                                                                                                                                                                                                                       |            |
| <b>2.3. Cyberspace – attempt to diagnosis of crucial dangers .....</b>                                                                                                                                                                                                     | <b>169</b> |
| Sylwester Bębas, Mariusz Z. Jędrzejko                                                                                                                                                                                                                                      |            |
| <b>2.4. Peer cyberbullying – analysis of the problem<br/>and destructive size of the phenomenon .....</b>                                                                                                                                                                  | <b>187</b> |
| Dariusz Sarzała, Mariusz Z. Jędrzejko                                                                                                                                                                                                                                      |            |
| <b>2.5. Traps of digital childhood – dangers of digital subcultures .....</b>                                                                                                                                                                                              | <b>203</b> |
| Sławomir Kania, Mariusz Z. Jędrzejko                                                                                                                                                                                                                                       |            |

|                                                                                   |            |
|-----------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>2.6. TV and Internet advertisement in the eyes of child .....</b>              | <b>223</b> |
| Krzysztof Stępnia, Mariusz Z. Jędrzejko                                           |            |
| <b>2.7. Modern teacher in cyber-information society .....</b>                     | <b>247</b> |
| Danuta Morańska, Mariusz Z. Jędrzejko                                             |            |
| <b>2.8. Psychological contexts of teenage activity on the Internet .....</b>      | <b>269</b> |
| Joanna Lewczuk, Mariusz Z. Jędrzejko                                              |            |
| <b>Conclusions – life in a digital world. Psycho-pedagogical reflection .....</b> | <b>319</b> |
| Mariusz Z. Jędrzejko, Agnieszka Saracen, Adam Szwedzik, Beata Maria Nowak         |            |
| <b>Final word. Pedagogical postulates .....</b>                                   | <b>353</b> |
| Mariusz Z. Jędrzejko                                                              |            |
| <b>About authors .....</b>                                                        | <b>361</b> |
| <b>Bibliography .....</b>                                                         | <b>367</b> |
| <b>Netography .....</b>                                                           | <b>383</b> |
| <b>List of tables .....</b>                                                       | <b>389</b> |
| <b>List of graphics .....</b>                                                     | <b>391</b> |